

MELEZ SAVAŞ: VIETNAM'DAN BERİ DEVAM EDEN ARAYIŞA YENİ BİR CEVAP MI?

Hasan Deniz PEKŞEN
Okan Üniversitesi

Giriş

Melez savaş olgusu, uluslararası ilişkiler literatüründe önem kazanmaya başladığı son on yıl içerisinde genellikle yeni bir güvenlik perspektifinin yansımaları olarak değerlendirilmiş ve büyük oranda Soğuk Savaş sonrası ortaya çıkan konvansiyonel olmayan tehditlerle, ulus devletlerin olduğu bir dünyada mücadele etmenin yeni doktrini olarak değerlendirilmiştir. Bununla birlikte Soğuk Savaş sonrası uluslararası ortamdan bağımsızlaşarak II. Dünya Savaşı sonrası ortamdan sonrasına dair bir değerlendirme yapıldığında, farklı bir güvenlik perspektifinin olduğu Soğuk Savaş döneminde de, melez savaş doktrininin temel unsurlarının kullanılacağı bir savaşım tipine dair arayışlar olduğu görülmektedir. Buradan yola çıkılarak savunulacak olan, melez savaş yaklaşımının Soğuk Savaş sonrasındaki uluslararası ortamın değil, üçüncü nesil savaş sonrasındaki arayışların bir sonucu olduğu yaklaşımı olacaktır.

Bu bağlamda bildirinin iki ana düzlem ve bir tartışma üzerinden ilerlemesi planlanmaktadır. İlk olarak savaşın dönüşümü ve nesilleri ele alınarak, içinde bulunduğumuz dördüncü nesil savaşın ne anlama geldiği tartışılacaktır. Ardından Vietnam savaşından beri bu yeni nesil savaşın nasıl doktrine edilmeye çalışıldığı değerlendirilecektir. Bunların sonrasında melez savaşın konumu ve anlamı hakkında değerlendirmede bulunulacaktır. Savaşın nesilleri kapsamında hangi uluslararası ortamın hangi yapıyı getirdiği ve günümüzdeki uluslararası ortamın nasıl dördüncü nesil savaş getirdiği değerlendirilecektir. İkinci düzlemde ise Vietnam'dan beri yapılan arayış '*Düşük Yoğunluklu Çatışma*', '*Askeri Alanda Devrim*', '*Terörizm Karşıtı Mücadele*', '*Kalkışma Karşıtı*

Mücadele' gibi kavramlar üzerinden tarihsel süreç içerisinde ele alınacaktır. Bu iki düzlemin ışığında melez savaşın yalnızca orduların dönüşümü ya da ordular üzerinden değil, bunun da ötesinde dördüncü nesil savaşın bir getirisi olan çatışma tiplerine yönelik arayışların günümüzdeki tezahürü olarak ele alınması gerektiğine dair bir tartışma yapılacaktır.

1. Savaşın Dönüşümü

Özellikle 11 Eylül'den beri genel anlamda yapılan çalışmalar, gerek güç dengelerinin asimetrikleşmesi, gerek örgütlenme modellerinin değişmesi, gerekse silah teknolojilerinin ilerlemesi ile savaş biçiminin değiştiği yönündedir. Bu bağlamda sadece ortaya çıkan yeni tip terörist, gerilla ya da 'insurgent' tipi örgütlenmeler için değil, aynı zamanda devletler için de 'amaca' ulaşmak için büyük ve pahalı askeri birlikler yerine küçük ve hedef odaklı birliklerin, teknolojik üstünlüğe dayalı unsurlarla desteklendiği, benzer mantıkta işleyen bir savaş modeline yöneldiği görülmektedir. Bununla birlikte birçok vakada (Gürcistan, Ukrayna, Yemen vb) orduların klasik anlamda kullanımının sürdürüğü bir askeri modelin de sürdürüğü görülmektedir.

Bu doğrultuda 2010 itibarı ile dünyada devam eden, (silahlı çatışmanın ardından barışa varılamamış) 37 silahlı mücadelenin 5'inin ulus devletler arası 31'inin ise yerel güçler ve/veya sınır ötesi organizasyonlar arası olması bu görüşü destekler niteliktedir (SIPRI, 2010). Benzer şekilde, 'eski savaşlarda' görülen tablonun aksine, 'yeni savaşlarda' kayıpların %80'ine yakın bir kısmının sivil, %20 civarında bir kısmının ise askeri gruplar olduğu ortaya çıkmaktadır (Costs of War Project, 2015). Söz konusu veriler, gerek örgütlenme gerekse işleyiş açısından yeni bir savaş tipinin ortaya çıktığını vurgulamaktadır. Öne çıkan diğer bir unsur ise, savaşın asimetrikleşmesinin düşünülenin aksine güçlü olanın tarafına yarayamayabileceğini göstermektedir:

Figure 1. Percentage of Asymmetric Conflict Victories by Type of Actor, 1800–1998.

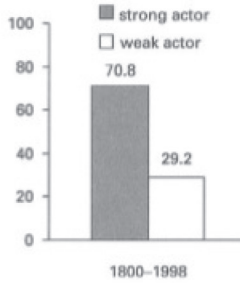
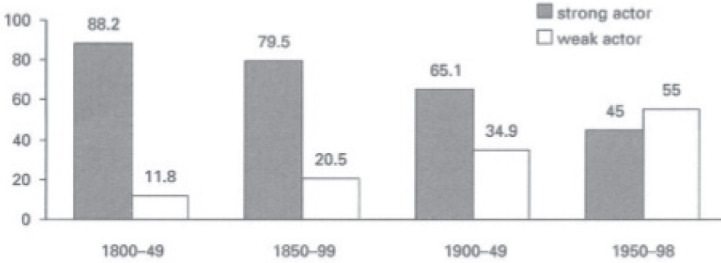

Figure 2. Percentage of Asymmetric Conflict Victories by Type of Actor in Four Fifty-Year Periods.

(Toft, 2001, p 97.)

Yukarıdaki tabloda da görüldüğü gibi, güçlü taraf olmak savaşın kazanılmasına çoğunlukla yetmediği gibi, ABD'nin 2003 işgalinde de gözlemlendiği üzere savaş alanında galibiyet kurmak, savaşın Clausewitzçi mantığı olan 'politik amaçlara' ulaşmak için yeterli olmamaktadır. Bu bağlamda savaşın kazanılmasından sonra başlayan 'insurgency', 'terrorism' ya da 'guerilla' yöntemleri ile savaşı kazandığını düşünen birçok ülkenin Clausewitzçi zaferinin bir Pirus zaferine dönüşmesi söz konusu olmuştur.

Bununla birlikte özellikle 'hybrid warfare' kavramı ile birlikte başlayan tartışmalarda ise, terörist ya da kalkışmacı olarak görülen grupların da askeri planlamaların içinde yer alabildiği, devletlerin asimetrik güç farkı unsurlarınca da desteklenen yeni bir melez yapı da söz konusudur (Newson, 2015). Aynı zamanda devletlerin güç ölçeklerine göre simetrik ve Clausewitzçi mantıkta bir ağırlık merkezi oluşturmaya çalıştıkları ve olası bir savaş ihtimaline göre

askeri yapılanmalarını da sürdürdükleri görülmektedir (US National Military Strategy, 2015).

Tüm bu gözlemlerin içinde ortak bir özellik gösteren unsur ise, söz konusu yapılanmaların II. Dünya Savaşı sonrası ortamı tanımlamak için kullanılmakta olmalarıdır. Bu bağlamda gücün asimetrikleşmesi, özellikle nükleer silahlar sonrası dünyada büyük güçler arası bir savaşın çıkma ihtimalinin ‘karşılıklı kesin mahvoluş’ ihtimali nedeniyle büyük oranda gerilemesi ile daha sonra literatüre ‘vekil savaşlar’ olarak girecek olan bir yeni savaşım tipi ortaya çıkmaya başlamıştır. Bu sürecin küreselleşme süreci ile daha geçirgen bir uluslararası ortamı beraberinde getirmesi ise özellikle küçük silahlar ve patlayıcılar ile asimetrik mücadele biçimlerini beraberinde getirmiştir. Özetle, II. Dünya Savaşı sonrası ortamda farklı bir savaşım tipi ortaya çıkmıştır ve Soğuk Savaş sonrası dünya bunun bir yeni modelini ortaya koymaktadır. Bu nedenle ilk olarak bakılması gereken savaşın bugüne kadar geçirdiği evrimdir.

	1. Nesil Savaş	2. Nesil Savaş	3.Nesil Savaş	4. Nesil Savaş
1. Yaklaşım (Lind & Collegues, 1989)	Klasik Savaşlar (1648-1830) Zirvesi: Napoleon Savaşları	Topyekun Endüstri Savaşları (1830-1918)	Manevra Savaşları (1918-1991)	Gayri Nizami harp türüleri (1948’den bugüne, özellikle 11 Eylül Sonrası)
2. Yaklaşım (Martin van Creveld, 1991)	Makineler Çağı		Sistemler Çağı	Otomasyon çağı
3. Yaklaşım (Hanle, 1989)	Klasik Dönem (Grup Becerileri)	Erken Modern Dönem (Teknik Beceriler)	Geç Modern Dönem (Sevki ve İdare becerileri)	Nükleer Dönem (Sosyal Beceriler)
4. Yaklaşım (Arquilla & Rondfeld, 200)	Kitle ve Endüstri Savaşları Dönemi		Manevra Savaşları Dönemi	Birbirinden Türeyen Savaşsımsı Çatışmalar
5. Yaklaşım (Liang & Xiangxiu, 1996)	Sınırlı İmparatorluklar ve Ulus Devlet Savaşları			Sınırsız Post Modern Savaş

Tablo, (Gürcan, 2012)’den uyarlanarak aktarılmıştır.

Bu sınıflandırmalar içinde yaygın kabul gören Lind’in yaklaşımı üzerinden ilerlemek gerekirse, ilk üç nesil, Clausewitz’çi mantık üzerinden şekillen-

miştir. Clausewitzçi yaklaşımda “savaş politikanın farklı amaçlarla sürdürülmesidir”, çünkü üzerinde mücadele verilecek olan tüm alanlar tek bir merkezde toplanmıştır (Clausewitz, 2014). ‘Clausewitz Üçlemesi’ denilen bu yapı, halk, ordu ve hükümet arasında oluşan bir iradeyi ifade etmiştir (Bilgin&Türedi, 2015, 139-152). Tek bir karar verici (hükümet), o karar vericinin emirleri ile bir ülke dâhilindeki tüm kaynakları ordunun emrine verebilme iradesi, savaşları bir irade kırma meselesine dönüştürmüştür. Bu durumda Clausewitz’e göre savaş, karşı tarafın politik iradesini ortadan kaldırmak için şiddetin doğrudan kullanılmasından ibarettir (Handel, 2004, 49-63). Karşı tarafın tüm iradesi orduda toplandığından, savaş yoluyla bu iradenin kırılması kesin bir şekilde tüm ülkenin iradesinin kırılması anlamına gelecektir.

Bu bağlamda önce Clausewitz’in yaşadığı döneme damga vuran I. Nesil savaşlarda yüz binlerce/milyonlarca vatandaşı (halk) askere almak, bunların atış gücünü desteklemek için ellerine dönemine göre uzun menzilli tüfekler vermek ve birlikte uzun mesafeler boyunca yürütmek (ekonomi), halkın inancını ve isteğini sabit tutmak, bunun için durumu iletilmek istenen şekilde halka iletmek gibi faaliyetler (iletişim) devlet tarafından yürütülen unsurlar olmuştur (Parkey, 2006, 163-175). II. Ve III. Nesillerde bunlara ek olarak ekonomi ve altyapının (demiryolları, telgraflar) önemi artmış ve bunlar da özellikle hava saldırılarının hedefi haline gelmişlerdir (Sander, 2005, 111-113). Dolayısıyla ilk üç nesil boyunca iradenin tek bir yerde (orduda) toplanması ve genel bir seferberlik durumu ile bunların savaşın hizmetine sokulması, bunun doğal sonucu olarak da bu hususların hedeflenmesi durumu sabit kalmıştır. Bu bağlamda hedefler öncelikle ordu ve askerler, sonra fabrikalar, ulaştırma ağları ve iletişim merkezleri şeklindedir.

Ne var ki, bu yapı IV. Nesil Savaşlar ile önemli değişim geçirecek, günümüzün melez savaş yaklaşımına da uzanan bir perspektifi uluslararası ilişkiler tartışmalarının merkezine taşıyacaktır.

2. IV. Nesil Savaş

IV. Nesil Savaşlarda ise Clausewitzçi mantığın eleştirisi anlamında bir benzerlik; fakat savaşın hedefleri açısından bir farklılık mevcuttur. Bu bağlamda üzerinde uzlaşılan nokta, devletin artık ülkenin bileşenlerinin toplandığı temel bir merkez olmadığı yönündedir (Fleming, 2009). Halk küreselleşme süreci içerisinde kimlik temelinde –her ülkede değişen oranlarda- ayrılmış ve bunlar ülkedeki sosyo politik duruma göre birer çatışma alanı yaratmışlardır. Bu gelişmiş ülkelerde göçmen/yabancı/İslam karşıtlığı gibi bir alanda ilerlerken, diğerlerinde etnik/dini/mezhepsel çatışma şeklinde ortaya çıkmaktadır (Kaldor, 1999). İletişim kanalları özellikle internet sonrasında devlet tekelin-

den çıkararak, oluşan grupların önemli ölçüde etkinlik kurdukları bir alan haline dönüşmüştür. Ekonomi ve altyapı meseleleri ise siber alana bağlandıkları oranda kırılğan hale gelmişlerdir. Bu kimlikler söz konusu iletişim imknları ile ulus devletin engelleyemeyeceği sorunlar yaratmaktadır. Örneğin Macaristan polisinin Afgan bir Müslüman göçmene karşı yaptığı bir kötü muamele, Belçika'daki Libya kökenli bir teröristin eylemi ile yankılanabilmektedir. Benzer şekilde Fransa'daki bir terör eylemi de, Suriye'deki bir devlet dışı organizasyona silah yardımına etki edebilmektedir.

zerinde uzlaşılan bir diğer nokta ise silahlı çatışmanın asimetrikleşen doğasıdır. Gerek lke içerisinde ayırımış halk gruplarından bir tanesinin devlete karşı yürüttüğü mücadelede devletin imknlarına karşı önemli bir asimetriye sahip olması noktasında olsun; gerekse büyük glerle (zellikle de ABD) diğer devletler arasındaki imknlar arasında olsun, ciddi bir asimetri oluşmuştur (SIPRI, 2015). Bu durum silahlı çatışmaları geleneksel olmayan yöntemlerle doğru götürmüştür.

Dolayısıyla bir ülkenin iradesinin tek bir noktada toplanması söz konusu olmadığı gibi, iradenin tümden kırılması durumu artık söz konusu olmamaktadır. Ayrıca politika yapım süreci tek bir merkezin tek elinden çıktığı lde (rneğin bir devletin içerisindeki bir terörist grubun başka ülkeyi hedef almasında olduğu gibi), bir devlet başka bir devletin operasyonuna sahne olabilmekte ve aslında bir politik plan olmaksızın devletler kendilerini savaşın içerisinde bulabilmektedir. Diğer bir deyişle bu durumlarda savaş politikanın aracı olmaktan çıkmaktadır. Bir devletin egemenliği içerisindeki bir grubun hareketi, devletin ve bileşenlerinin parçası olduğu bir çatışma kısırdngs yaratabilmekte ve srekliлик gösteren saldırılar bütünü ortaya çıkabilmektedir. Martin van Creveld bu durumu, "*savaşlar artık yürütülmek yerine için için yanmaktadır*" (Creveld, 1991, 94) şeklinde ifade etmiştir. Bu yaklaşımın benzeri counter-insurgency çalışmalarında da görülmektedir. Counter-terrorism anlayışını eleştiren Kilcullen, belirli bir noktada konuşlanmamış belirsiz grupları yok etmek için bir tür alan saldırısına girişmenin (Bush dönemi Afganistan operasyonları gibi), daha önce bu örgütlerin bir parçası olmamış kişilerin, tepki ile saldırgan grupların arasına katılmalarına neden olduğunu ve onları '*kazara gerilla*' haline getirdiğini savunmaktadır (Kilcullen, 2011).

Dördüncü Nesil Savaşın niteliğinde uzlaşılan son nokta, savaşın sivilere yönelmesi meselesinde olmuştur. Savaşların endüstri ve altyapıyı içerecek şekilde şehirlere yönelmesi sivil ölüm oranlarını artıran bir trendi başlatmışsa da, gerek 4NS'in terörizm gibi yöntemleri tercih etmesi, gerek karşı saldırılarda öldürülenlerin 'sivil nitelikli' kişiler olması bu oranı çok büyük bir noktaya çekmiştir. Buna göre I. Dünya Savaşında %5 oranında olan sivil kayıp oranı,

II. Dünya Savaşında %50'leri bulmuş ve günümüzde bazı çatışmalarda %95'e kadar uzanmıştır (Akad, 2003, 10). Bu bağlamda hedefler halkın psikolojisi/ iradesi ve bu kapsamda siviller, sivillerin kullandığı iletişim kanalları, siville- rin gündelik hayatını etkileyecek altyapı-ekonomi alanlarıdır.

Savaşın yukarıda açıklanmış olan dönüşümü ve aldığı son yapı, aktörle- ri kendilerinin iradelerinin gerçekleşeceği yeni savaşım tiplerini denemelerini ortaya çıkarmıştır. Bu bağlamda Soğuk Savaş dönemi ve post-Soğuk Savaş dö- nemindeki müdahalelerin büyük bölümünü yapan ve 1991 sonrasında güven- lik alanının hegemon gücü konumunda olan ABD'nin çabaları incelenmelidir.

3. Melez Savaşın Uzanan Yol

ABD'nin dördüncü nesil savaşlara uzanan yoldaki ilk arayışı nükleer güçlerin caydırıcılığından faydalanmak yönünde olmuştur. Buna göre nükleer silah üretme tekeli üzerinden maliyetsiz bir caydırıcılık gücü sağlamak ve bu caydırıcılık unsurunu ile politik iradesini hâkim kılmak hedefi gütmekteydi. Ne var ki, bu arayış nükleer silahların bir saldırı silahı olarak kullanılmasın- ın pek mümkün olmadığı ve daha ziyade savunma konusunda caydırıcı- lık sağladığı noktasında etkin silahlar olduğunun teoride (Hart, 1954) ve Kore savaşında SSCB'nin nükleer güç sahibi olmamasına rağmen Kore'de etkin olabilmesi sonrasında pratikte (Sander, 2005) anlaşılması ile nükleer silahlar sorgulanmaya başlamıştır. Bu duruma başta SSCB olmak üzere birçok ülkenin nükleer silah üretmesi, özellikle Sputnik sonrasında kıtalar arası yönlendirme yapabildiği sonrasında nükleer silahlara dayalı bir 'dehşet dengesi' ortaya çık- mıştır (Mearsheimer, 1999, 32).

Bunun üzerine oluşan denge sonrasındaki esas kırılma, Vietnam Savaşı ile oluşmuştur. ABD'nin tüm askeri üstünlüğüne rağmen 'gerilla' yöntemleri uygulayan Kuzey Vietnam, tam da gerilla savaşı doktrininin ortaya koyduğu gibi savaşı karşı taraf için çok maliyetli hale getirmiş ve savaşı asla kazanama- yacak olsa dahi karşı tarafın iradesini kırarak stratejisi ile başarıya ulaşmıştır. Bu savaş ile 'nizami/konvansiyonel savaşların' temel stratejik unsurlarından olan hava kuvvetleri gibi en temel üstünlük alanlarının 'nerede olduğu belirli olmayan' ve 'Clausewitzçi anlamda güç unsurlarını kendisinde toplamamış' olan karşı güçlerde bir işe yaramadığı gözlemlenmiştir (RAND, 2010). Diğer bir deyişle ne bombalanacak fabrikaların ne de lojistik hattının ortadan kaldırılacağı bir nizami askeri birliğin olmayışı, ABD'yi bu savaşta her yeri bom- balamak ve yakmak durumunda bırakmış; söz konusu strateji yarattığı insani dramlar ve ağır maliyet ile ABD'yi geri adım atmak durumunda bırakmıştır.

ABD'nin bu duruma yönelik geliştirdiği ilk yaklaşım 'düşük yoğunluklu çatışma' konsepti olmuştur. Buna göre karşı tarafın konvansiyonel bir düzen-

lemeye sahip olmadığı durumlarda askeri ve sivil yöntemleri kaynaştıracak ve daha uzun sürede sonuç almayı baştan kabullenen bir perspektif geliştirilmiştir (Hippler, 1996, 16-33). Bu bağlamda düşmana düşmanın yöntemleri ile karşılık vermek yönünde bir strateji temele oturtulmuş ve Clausewitzçi manada bir kesin zafer anlayışı yerine Sun Tzu'cu bir manada sürekli üstünlük durumu hedeflenmiştir denilebilir. Bunu destekleyen diğer bir husus ise, 'kalkışma karşıtı hareket (counter-insurgency)' denilen konsept olmuştur. Olası bir krize doğrudan müdahil olup maliyetine katlanmak yerine 'geriden yönetme' yöntemi ile kalkışma hareketlerine destek verecek sivil/askeri personel-teçhizat takviyesi aracılığıyla daha düşük maliyetle kendisine yakın rejimleri ayakta tutmak üzerine bir strateji oluşmuştur (Paul&Clarke&Grill, 2013). Kalkışma karşıtı hareket doktrini aynı zamanda doğrudan müdahalenin getirdiği politik riskleri de ortadan kaldırması ve siyasal yükü destek verilen güce yüklediği için tercih edilen bir yöntem haline gelmiştir bu realite geniş bir literatür yaratmıştır.

Bu durumu değiştirme eğilimi gösteren en önemli olgu, 'askeri alanda devrim' olarak nitelendirilen gelişmeler olmuştur. Özellikle güdümlü füze teknolojisi başta olmak üzere, son derece sofistike askeri mühimmat ile düşük maliyetli ve piyadeye asgari düzeyde ihtiyaç duyan bir stratejinin ortaya çıkması, politik ödünler verilecek bir partnere çok da fazla ihtiyaç duymadan askeri operasyonlar yapılabilmesini mümkün kılmıştır (Friedman, 2014, 26-42). Bu yaklaşımın I. Irak Savaşında başarılı bir şekilde uygulamaya geçmesi sonrasında ABD'nin gerek tek başına, gerekse önderlik ettiği askeri koalisyonlar ile dünyada çeşitli operasyonlar yaptığı bir süreç başlamış, bu durum 'insani müdahale' konseptini 'barış misyonları' ile örtüştüren ve ABD'nin temel askeri müdahale çerçevesini çizen bir olgu olarak ortaya çıkmasını sağlamıştır.

Terörizmle mücadele yaklaşımlarının 11 Eylül sonrasında 'Teröre Karşı Savaş' gibi muğlak bir ifade ile yeniden kavramsallaştırılması ve bu gerekçeyle G.W.Bush döneminde tek taraflılığı da içeren askeri müdahalelerin yapılması, yeni bir müdahale sürecini beraberinde getirmiştir. Ne var ki, bu dönemde görülen iki gelişme askeri alandaki devrimin yeterli olmadığı bir askeri süreci ifade etmiştir. Birincisi, gerek Afganistan müdahalesi, gerek Irak işgali sonrasında askeri alandaki devrimin meyveleri ile çok kolay kazanılan askeri 'zaferlerin' aslında bir şey ifade etmediği, bu ülkelerde siyasal istikrarı kurmak için bulunan Amerikan askerlerinin cenazeleri evlere dönmeye başladığında anlaşılmıştır. Benzer şekilde Irak savaşının zafer olduğu söylenen tarih sonrasında yaklaşık 3 trilyon dolarlık bir maliyet yaratması, askeri alandaki devrime güvenerek müdahale yapmanın yeterli olmadığını göstermiştir. İkinci olarak ise, güvenlik alanında ABD ile diğer büyük güçler arasındaki asimetride bir değişikliğin yaşanmaya başlamasıdır. Bu bağlamda gerekirse olası bir konvansiyonel savaşta ABD'yi yenemese bile karşı koyma/caydırma gücüne sahip

olabilecek Rusya, Çin gibi ülkeler ABD'nin desteklediği güçlerin karşısına bazen farklı güçleri desteklemekte, bazen doğrudan müdahale yapabilmektedir. Neticede Vietnam sonrası döneme geri dönmüş ve askeri kapasite ile askeri alan dışı kapasitelerin iç içe geçtiği ve doğrudan çatışma yerine 'geriden yönetim (leading from behind)' adı verilen bir stratejiye geçmiştir. Söz konusu strateji bu iç içe geçmişlikler nedeniyle 'melez savaş' olarak adlandırılacaktır.

Sonuç

Güç dengesinin olduğu Soğuk Savaş döneminde aslında bugünün melez savaşına benzer bir askeri yapı söz konusu olmuştur. Karşılıklı kesin mahvuluş nedeniyle konvansiyonel anlamda karşı karşıya gelemeyen güçler, birbirlerinin faaliyetlerini asimetrik güce sahip müttefiklerince, asimetrik yöntemlerle desteklemiştir. Çözüm ise yine günümüze benzer şekilde önce konvansiyonel yöntemlerle aranmış, ardından düşük yoğunluklu savaş yaklaşımı ile geleneksel olmayan yöntemle geleneksel olmayacak çözümler üretilmeye çalışılmıştır. Nitekim melez savaş örnekleri arasında yalnızca günümüzün 2006 Hizbullah-İsrail ya da Ukrayna savaşları gibi vakalar değil, aynı zamanda Soğuk Savaşın Taliban-SSCB çatışmasının gösterilmesi de anlamlıdır.

Soğuk Savaşın bitmesi ve ABD'nin büyük bir güç asimetrisi ile ortaya çıkması, üstelik bunu 'Revolution in Military Affairs' sonrasında 1991 Körfez savaşında açıkça göstermesi sonrasında ABD, tüm dünyada askeri teknolojisi ile müttefik ülkeleri ortaya koyarak çatışmaları çözeceğini ummuştur. Bu da doruk noktası 1999 Kosova'da görülen ABD savaş teknolojisi destekli barış misyonları-insancıl müdahaleler dönemini getirmiştir. Bununla birlikte ABD'nin tek kutupluluğunun Rusya, Çin ve hatta AB tarafından sorgulanır hale gelmesi sonrasında çok taraflı müdahaleler zorlaştığı gibi, çatışmaların farklı aktörleri farklı unsurlarca desteklenir olmuştur. Bu da yeniden Soğuk Savaştaki mantığa dönülmesini ve yeni yöntemlerle de olsa benzer bir oyunun oynanmasını beraberinde getirmiştir.

ABD'nin rakiplerinin farklı unsurları desteklemeleri ve onlara nitelikli silahlar vermeleri ile askeri zorlaşmış; bu zorlaşma ve kayıpların artması sonrası müttefiklerin bir kısmının piyade desteğini çekmeleri beraberinde gelmiştir. Bu da ABD için maliyeti artırmıştır. Bunun üzerine 2003'te olduğu gibi kendisi müdahale etmeyi denemiş fakat maliyeti görmüştür. Tüm bu sürecin sonunda, farklı bir eylem skalası ile başa dönmüştür denilebilir. Müttefik hükümete/devlet dışı organizasyona destek vererek (siber saldırıdan füzeyle, uçuşa yasak bölgeden insansız hava aracına) rakibi için –vekil de olsa- çatışmayı çok maliyetli hale getirmek; böylece söz konusu bölgedeki politik çıkarını korumak anlayışı devam etmiştir.

Tüm bu unsurların ışığında iddia edilen, –tıpkı Soğuk Savaşta olduğu gibi- rakip devletin etki etmek istediği teritoryal alana yönelik iradesini kırmak için bir mücadele devam ettiği ve bu yönüyle savaşın hala devletlerin politikalarının başka araçlarla sürdürülmesi olduğu, bu nedenle melez savaşın da dördüncü nesil savaşa cevap vermek için süren arayışın bir sonucu olduğudur.